

आचार्य पदवी नोंदणी पासून ते आचार्य पदवी अधिसूचना निर्गमित होईपर्यंतची संपूर्ण कार्यप्रणाली बाबतची आवश्यक सुचना

- १) यु.जी.सी. रेग्युलेशन २००९ (UGC (Minimum Standards and Procedure for Award of M.Phil./Ph.D. Degree Regulation-2009) अंतर्गत आचार्य पदवी साठी नोंदणी करण्याबाबत :

आचार्य पदवी नोंदणीसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने क्रमांक : F.1-1/2002/(PS)/Exemp., dated 1st June, 2009 अन्वये निर्गमित अधिसूचने मध्ये आचार्य पदवी नोंदणी आचार्य पदवी प्रवेश परिक्षा (Ph.D. Entrance Test (PET) आवश्यक केलेली आहे. सदर सुचनेनुसार आचार्य पदवीसाठी आवेदन करून नोंदणी झालेल्या संशोधकांना अधिव्याख्याता पदासाठी आवश्यक अर्हता नेट/सेट म्हणून सुट असल्याची तरतूद करण्यात आलेली आहे.

- २) उपरोक्त अधिसूचनेच्या अनुषंगाने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातर्फे आचार्य पदवीकरिता निर्देश क्रमांक १०/२०११ आणि नंतर निर्देश क्रमांक २९/२०१२ निर्गमित करण्यात आलेले आहे. सदर निर्देश विद्यापीठ संकेतस्थळ www.nagpuruniversity.org वर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. सद्यस्थितीत आचार्य पदवी नोंदणी निर्देश क्रमांक २९/२०१२ मधील तरतूदीनुसार होत असते.

- ३) सदर निर्देशातील तरतूदीनुसार विद्यार्थ्यांना ज्या विषयात आचार्य नोंदणी करावयाची असल्यास त्यांना त्या विषयाच्या पदव्युत्तर परीक्षेत ५० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे. पदव्युत्तर परीक्षेत ५० टक्के गुण असलेल्या विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातर्फे आयोजित आचार्य नोंदणी प्रवेश परिक्षा उत्तीर्ण करणे आवश्यक आहे. आचार्य नोंदणी प्रवेश परिक्षाचे आयोजन दरवर्षी सप्टेंबर महिन्यात करण्यात येत असते. निर्देश क्रमांक २९/२०१२ मधील तरतूदीनुसार खालील अर्हता धारक विद्यार्थ्यांना आचार्य पदवी प्रवेश परिक्षेपासून सुट प्रदान करण्यात आलेली आहे :

The candidates fulfilling one of the following conditions shall be exempted from PET.

- 1) Has qualified in GATE/SET/NET/JRF examinations of the apex bodies such as IIT/CSIR / UGC /ICAR/CMR/DBT etc.
- 2) Holds M.Phil. degree in the concerned subject from any Statutory University.
- 3) Possesses Ph.D. Degree in any Faculty;
- 4) Is a full time teacher with 7 years of teaching experience or an officer of any Statutory University, not below the class-II rank, with 7 years administrative experience;
- 5) Is a scientist / Officer working in Government Department, Organizations, National Laboratories and Research Institutions having 7 years research experience;
- 6) Is a full time approved teacher in a junior college (10+2) , or is an approved full time teacher teaching to the diploma courses of 2/3 years duration polytechnic or pharmacy courses and is having minimum 10 years teaching experience;
- 7) Is a fellow member of the Institute of Chartered Accountant, Cost and Works Accountants or Chartered Secretaries or is an advocate, a Judge , or an Architect having PG Degree with minimum 5 years of professional experience and/or service experience, and registered with their respective councils.
- 8) Is a senior citizen;
- 9) Is a foreign national having come to India for pursuing research for Ph.D Degree

- 4) The PET shall be conducted by the University once in the month of September every year. The dates of examination shall be decided by the University. The candidate who has been declared to be successfully in the Ph.D. Entrance Test of the University shall be eligible to submit his application for registration for Ph.D. with a period of 60 months from the date of result of his Ph.D. Entrance Test.
- 5) PET being one of the eligibility criteria for Ph.D. registration, the declaration of the candidate to be successful in PET shall not guarantee his/her registration.
- 6) The PET shall be based upon multiple choice questions and shall be only in English and Marathi medium

आचार्य नोंदणी करण्याकरिता आवश्यक सुचना :

- 7) The Ph.D. registration form (**Annexure- I**) shall be submitted by the candidates exempted from PET with relevant supporting documents, to the Head, Place of Research. (आवेदन विद्यापीठ संकेतस्थळ www.nagpuruniversity.org वर क्लिक केल्यानंतर **Ph.D. Cell Registration Form** उपलब्ध आहे.)
- ८) आचार्य नोंदणी शुल्क रू. ३५०/- विद्यापीठाच्या लेखा विभाग, महात्मा ज्योतिबा फुले शैक्षणिक परिसर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, अमरावती रोड, नागपूर येथे जमा केल्याची पावती , सर्व आवश्यक शैक्षणिक कागदपत्रातसेच आचार्य पदवी प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र तसेच सुट प्राप्त असल्यास सुट प्राप्त असल्याचे आवश्यक कागदपत्र आचार्य नोंदणी आवदनावर मार्गदर्शक आणि मान्यताप्राप्त संशोधन स्थळाप्रमुखांची स्वाक्षरी संशोधन आराखडयाच्या ८ प्रतीसह आचार्य पदवी कक्ष, परीक्षा भवन, लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, अमरावती रोड, नागपूर-४४००३३ येथे जमा करणे आवश्यक आहे.
- ९) ज्या विद्यार्थ्यांची पदव्युत्तर गुणपत्रिका राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची नसेल अश्या विद्यार्थ्यांना राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाकडून पात्रता प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक असून त्यांना रू. १००/- स्टॅम्पपेपरवर रहिवासी प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. (रहिवासी प्रमाणपत्राचे प्रारूप खाली उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.)
- १०) सादर करण्यात आलेला आराखडयावर संशोधन व मान्यता समितीसमोर सादरीकरण करणे (Presentation) आवश्यक आहे. सादरीकरण (Presentation) बाबतचे वेळापत्रक विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येत असते. व्यक्तिशः माहिती पोस्टाने कोणत्याही विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येत नाही.
- ११) सादरीकरण झाल्यानंतर संशोधन व मान्यता समितीने घेतलेला निर्णय व निर्णयाच्या अनुषंगाने सर्व संबंधित विद्यार्थ्यांना त्यांच्या नावानिशी आचार्य नोंदणीबाबतचे पत्र विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येत असते. आचार्य नोंदणी स्विकृतीपत्र व्यक्तिशः पाठविता येत नाही. संशोधन व मान्यता समितीने आराखडा मान्य केल्यानंतर आचार्य नोंदणी स्विकृतीपत्र आवेदन केल्याच्या दिनांकापासून देण्यात येत असते.
- १२) आचार्य नोंदणी स्विकृतीपत्र प्राप्त झाल्यानंतर खालील कागदपत्रे आचार्य पदवी कक्षात सादर करणे आवश्यक आहे :
 - i) उपकुलसचिव, आचार्य पदवी कक्ष, रा.तु.म.ना.वि. नागपूर यांच्या नावाने अर्ज
 - ii) आचार्य नोंदणी स्विकृती पत्राची झेराक्स
 - iii) आचार्य नोंदणी दिनांकापासून Six Monthly Progress Report
 - iv) आचार्य नोंदणी दिनांकापासून Six Monthly Retention Fee
 - v) शैक्षणिक कागदपत्रांची म्हणजे UG and PG Marksheet/ Degree Attested Xerox Copy

- vi) UG and PG Marksheet/ Degree Verification Certificate from concerned University
- vii) मार्गदर्शकाकडे आठ पेक्षा जास्त विद्यार्थी संशोधन करीत नसल्याचे पत्र (निर्धारित प्रपत्र खाली संलग्न करण्यात आले आहे.)
- viii) संशोधन स्थळ मान्यतेचे पत्राची प्रत व Within In-take Capacity चो व निर्धारित इनटेक मध्य प्रवेशित संख्येबाबत संशोधन स्थळप्रमुखांचे पत्र

१३) निर्देश क्रमांक २९/२०१२ मधील तरतूदीनुसार आचार्य नोंदणी कालावधी ५ वर्षापर्यंत राहिल. ५ वर्षांची निर्धारित कालावधी संपल्यानंतर आचार्य नोंदणी आपोआप संपुष्टात होईल. व पुर्ननोंदणी करण्याबाबतची कोणतीही तरतूद निर्देशात नाही. १ वर्षापर्यंत मुदतवाढ देण्याची तरतूद निर्देशात करण्यात आलेली असून त्याकरिता मार्गदर्शक आणि संशोधन स्थळप्रमुखांच्या शिफारशीनुसार आचार्य नोंदणी संपण्याच्या तीन महिन्यापूर्वी १ वर्षांच्या मुदतवाढीकरिता आचार्य पदवी कक्षात आवेदन करावा लागेल. मार्गदर्शक व संशोधन स्थळप्रमुखांमार्फत विद्यार्थ्यांनी मूदतवाढीसाठी केलेली विनंती संबंधित संशोधन व मान्यता समितीसमोर सादर करून मान्यता घेणे आवश्यक आहे. एकदा मान्य करण्यात आलेली मुदतवाढ संपुष्टात आल्यानंतर दुस-यांदा मुदतवाढ मिळणार नाही.

१४) प्रबंधाबाबत माहिती

(1) The final thesis shall be presented in accordance with the following specifications:

- (a) The paper used for printing shall be of A4 Size.
- (b) Printing shall be in a standardized form on both side of the paper and with minimum of one and- half spacing.
- (c) A margin of one-and-a half inches shall be on the left hand side.
- (d) The title of the thesis, name of the university, name of the concerned subject in which thesis is submitted (like Economics, Political Science, Physics, Chemistry etc.) name of the concerned faculty , name of the candidate, name of the guide and co-guide, wherever appointed, month and year of thesis submission shall be printed on the title page and the front cover. (For specimen see in Annexure-IV). ,

(2) The thesis shall include a Certificate of the guide (**Annexure- V**) and a Declaration by the candidate (**Annexure - VI**) that the work reported in the thesis has been carried out by the candidate himself/herself and that the material from other sources, if any, is duly acknowledged. The thesis should also accompany separately (i) Certificate of course completion (ii) Certificate of pre-submission seminar issued by guide and Head, Place of Research. (**Annexure-VII**).

१५) प्रबंध सादर करण्याबाबतची सुचना :

आचार्य नोंदणी स्विकृत झाल्यानंतर दोन वर्षांनंतर प्रबंध करता येईल. प्रबंधासोबत खालील कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे :

- i) उपकुलसचिव, आचार्य पदवी कक्ष, रा.तु.म.ना.वि. नागपूर यांच्या नावाने प्रबंधाची व सारांशीची ५ प्रती (प्रबंध मराठीत किंवा हिंदीमध्ये असल्यास इंग्रजीमध्ये भाषांतराची ५ प्रतिसह) अर्ज
- ii) आचार्य नोंदणी स्विकृती पत्राची झेराक्स
- iii) आचार्य नोंदणी दिनांकापासून Six Monthly Progress Report ची प्रत
- iv) आचार्य नोंदणी दिनांकापासून Six Monthly Retention Fee ची व रू. २५००— प्रबंध सादर करण्याची पावती (प्रबंध सादर करण्याची निर्धारित रक्कत रू. २५००/— व रिटेंशन फि विद्यापीठाच्या लेखा विभागात जमा करून त्याची पावती)
- v) शैक्षणिक कागदपत्रांची म्हणजे UG and PG Marksheet/ Degree Attested Xerox Copy ची प्रत

- vi) UG and PG Marksheet/ Degree Verification Certificate from concerned University ची झेराक्स प्रत
- vii) विद्यापीठ ग्रंथालयाकडून ना हरकत प्रमाणपत्र (विद्यापीठ ग्रंथालय रामदासपेठ, येथे आहे)
- viii) प्रबंधाच्या सी.डी
- ix) Course Work Completion Certificate signed by Guide and Head Place of Research (Course Work Completion Certificate च्या निर्धारित प्रपत्र विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.)

१६) प्रबंध सादर झाल्यानंतरची पुढील कार्यवाहीबाबतची माहिती

संशोधकांतर्फे प्रबंध झाल्यानंतर खालीलप्रमाणे कार्यालयीन कार्यवाही घेण्यात येत असते :

- i) सादर प्रबंधावर परीक्षक सुची तयार करण्याकरिता संशोधन व मान्यता समितीच्या सभेचे आयोजन करण्यात येत असते.
- ii) परीक्षक सुची तयार झाल्यानंतर परीक्षक सुची वर क्रमवारी लावण्याकरिता महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम-१९९४ मधील कलम ३२ (५) समितीच्या सभेचे आयोजन करण्यात येत असते.
- iii) ३२ (५) समितीतर्फे क्रमवारी लावण्याची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर क्रमवारीनुसार परीक्षकांच्या स्विकृतीसाठी पत्रव्यवहार करण्याची कार्यवाही घेण्यात येत असते.
- iv) परीक्षकांकडून स्विकृती प्राप्त झाल्यानंतर प्रबंध परीक्षकांकडे मुल्यांकनाकरिता पाठविण्याची कार्यवाही घेण्यात येत असते.
- v) जोपर्यंत तिन्ही परीक्षकांकडून मुल्यांकन करून विस्तृत अहवाल प्राप्त होत नाही तोपर्यंत सादर करण्यात आलेल्या प्रबंधावर कोणतीही कार्यवाही घेता येत नाही.
- vi) तिन्ही परीक्षकांकडून मुल्यांकन करून विस्तृत अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर प्राप्त अहवालाचे बंद लिफाफे निर्धारित समितीसमोर उघडण्यात येत असते.
- vii) प्राप्त अहवालाचे लिफाफे उघडल्यानंतर संबंधित परीक्षकांकडे मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी वेळ व तारिख मागण्यासाठी पत्रव्यवहार करण्याची कार्यवाही घेण्यात येत असते.
- viii) परीक्षकांकडून मौखिक परीक्षेची तारिख प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित विभागात मौखिक परीक्षा घेण्याची कार्यवाही एक बाह्य परीक्षक (External Referee), आंतरिक परीक्षक (Guide is a Internal Referee) आणि मौखिक परीक्षेसाठी निर्धारित करण्यात आलेल्या विभागाप्रमुख यांच्या संयुक्त समितीसमोर मौखिक परीक्षा (Viva-Voce) घेण्याची कार्यवाही घेण्यात येत असते.
- ix) मौखिक परीक्षा समाधानकारक झाल्यानंतर आचार्य पदवी अधिसूचना निर्गमित करण्याची कार्यवाही घेण्यात येत असते.
- x) परंतु कोणत्याही परीक्षकांकडून मुल्यांकनाकरिता स्विकृती प्राप्त न झाल्यास दुस-या परीक्षकांकडे स्विकृती मागण्याची कार्यवाही तसेच प्रबंधावर अहवाल प्राप्त न झाल्यास दुस-या परीक्षकांकडून स्विकृती प्राप्त करून प्रबंध पुनश्च: पाठविण्याची कार्यवाही सतत सुरू असते.



RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY

“(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)”



RULES FOR CONDUCTING ONLINE Ph.D. ENTRANCE TEST (PET) FOR ADMISSION TO DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY

WHEREAS , it is expedient to frame the rules on governing procedure of conduct of ONLINE Ph.D. Entrance Test (PET) for admission to Degree of Doctor of Philosophy to be conducted centrally by the Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur and agency designated by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur. Hence the following rules are being brought into force as per the provision of Maharashtra Universities Act, 1994.

- 1) These rules may be called “Rules for conducting ONLINE Ph.D. PET for admission to Degree of Doctor of Philosophy.
- 2) These rules shall be applicable to the candidate appearing for PET for admission to Ph.D. Degree.
- 3) These rules shall come into force with immediate effect.
- 4) **DEFINITION :**
 - (i) “University” means Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur
 - (ii) “PET” means Ph.D. Entrance Test to be conducted centrally by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur and agency designated by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.
 - (iii) “Designated Agency” means the agency appointed by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur for conduct of PET.
 - (iv) “Candidate” means student appearing for PET.
 - (v) “Committee” means the committee constituted by the Hon’ble Vice-Chancellor for the purpose of conducting ONLINE PET for the admission to Ph.D. Degree from time to time.
 - (vi) “Question Bank Committee” means a Committee of experts for the preparation of Question Bank” suggested by Controller of Examination and approved by the Hon’ble Vice-Chancellor.
- 5) **Ph.D. ENTRANCE TEST (PET)**
 - (i) The PET shall be conducted by the University once in the month of September every year. The dates of examination shall be decided by the University.
 - (ii) The University shall be the authority for calling the application forms from the candidates desirous to appear for ONLINE PET for Admission to Ph.D. Degree.

Accepted by the Board of Examination meeting held on 9th June, 2013 vide table item No. 2 and Board of Examinations meeting held on 5th October, 2013 vide item No. 1

- (iii) All the application forms shall be filled only ONLINE on the website of Designated Agency and print outs of the forms alongwith certificates and prescribed fee in the form of Demand Draft drawn in favour of Finance and Accounts Officer, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur payable at Nagpur shall be received in the office of the Designated Agency. These forms shall be scrutinized by Designated Agency and statement shall be prepared showing all the particulars of the applicants. Designated Agency shall publish the list of all eligible candidates of Ph.D. Test alongwith Roll Numbers.
- (iv) Designated Agency shall generate Roll Numbers and Admission Cards of the Candidates.
- (v) Designated Agency shall provide only ONLINE admission cards to all candidates within the prescribed period.
- (vi) Designated Agency shall make the questions available ONLINE at random from the question bank to the candidates at the PET Centre.
- (vii) The examination shall consist of one paper of 90 minutes duration based on General Research Aptitude Carrying 100 Marks and containing 100 multiple Choice Question based on Analytical Reasoning, Numerical Ability and Language Competency/ Computer/ Environment/ Logical Reasoning and Data Interpretation i.e. General Research Aptitude or equivalent standards as per UGC guidelines for Ph.D.
- (viii) The question bank committee shall submit 10 times more question of the question paper (Analytical Reasoning, Numerical Ability and language Competency/ Computer)/ Environment/ Logical Reasoning and Data Interpretation i.e. General Research Aptitude) for development of Question Bank. The Question Bank shall be submitted to Designated Agency for ONLINE Test after Moderation by the Committee constituted for the purpose.
- (ix) The Entrance Test shall be ONLINE and shall be conducted at the examination centres proposed by PET Committee and approved by the Hon'ble Vice-Chancellor. If required the ONLINE examination shall be taken in batches as per the schedule prescribed by the University.
- (x) PET Examination committee shall make available sufficient computers with networking and Internet facility for ONLINE Examination.
- (xi) Controller of Examinations shall submit a list of Supervisors for approval of the Hon'ble Vice-Chancellor.
- (xii) The Supervisors shall supervise the smooth conduct of Examination. There shall be one supervisor for every batch of 25 students or part thereof.
- (xiii) The valuation shall be done by software developed by the Designated Agency.
- (xiv) The valuation of answer shall be based on negative marking system in accordance with the marks allotted for each individual question. The ratio of negative marks shall be 0.25 marks per question.
- (xv) The candidate shall be declared successful if he/she secures minimum 50% of marks in the PET. (Relaxation of 5% being admissible to the candidates belonging to Backward Categories)
- (xvi) PET being one of the eligibility criteria for Ph.D. registration, the declaration of the candidate to be successful in PET shall not guarantee his/her registration.

- (xvii) The PET shall be based upon multiple choice questions and shall be only in English and Marathi medium.
- (xviii) Chairman and other Committee members of PET Examination Committee and other required ministerial staff shall be paid remuneration as may be decided by the University from time to time.
- (xix) The list of marks obtained shall be certified by Designated Agency and shall be submitted to Chairman, PET Examination Committee.
- (xx) No person other than the examinees, supervisors, members of the PET Examination Committee and a person authorized in that behalf by the Chairman, PET Examination Committee shall be permitted to enter the examination centre(s).
- (xxi) The candidate shall be required to pay examination fee of Rs. 800/- (for candidates belonging to Reserved Categories recognized in the State of Maharashtra Rs. 600/-) alongwith the application form by Demand Draft drawn in favour of Finance & Account Officer, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur..
- (xxii) In case of any grievance of any candidate with respect to the conduct of PET. The PET Examination Committee shall be the competent authority to decide the dispute.

(Ar. Vilas K. Ramteke)
Controller of Examinations
Rashtrasant Tukadoji Maharaj
Nagpur University, Nagpur



RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY

“(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)”



No. Ph.D. Cell/Course work/2014/670

Dated: 21.6.2014

NOTIFICATION

It is notified for the information of all concerned that the research students who are pursuing the Doctor of Philosophy (Ph.D.) in the University are now required to undertake the Course Work as per the guidelines laid down by UGC Minimum Standard and Procedure for the award of M.Phil/ Ph.D. degree, Regulations 2009. The said procedure are accepted by the Academic Council dated 23.12.2013 vide item No. 29 (1) as Recommended by the Deans Committee in its meeting held on 16.12.2013.

- 1) After having been admitted to Ph.D. Programme, every candidate shall have to undertake course work which will be treated as Pre-Ph.D. Preparation.
- 2) The Course work including Research Methodology, Quantitative Methods and Computer Application will be conducted by Academic Staff College of any Statutory University. The Academic Staff College of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur will organize such courses and invite the experts in the relevant field depending on the requirement and background of the participants. These courses can also be organized at the recognized place of research of the Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur in consultation with Academic Staff College of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.
- 3) The total course work of 60 hour duration which is equivalent to one semester will be distributed as follows :

i)	Research Methodology	--	15 hours
ii)	Quantitative Methods and Computer Application	--	15 hours
iii)	Seminars	--	05 hours
iv)	Review of Published Research Work	--	20 hours
v)	References & Bibliography	--	05 hours

- i) Sr. No. (i) and (ii) will be organised in the Academic Staff College and after completing course successfully. Completion Certificate will be issued by the Academic Staff College. If the course is conducted by recognized place of research of Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur then Principal/ Director of the respective centres shall be authorized to issue the course completion certificate.

OR

Accepted by the Academic Council vide item No. 29 (1), dated 23rd December, 2013

Department/Institutes or affiliated colleges where the University has recognized them as Place of Research either within or outside Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, or at the Institutes of National Repute like, IIT, NIT, NITTTR or any other Statutory University or the recognized place of research work of that University, after furnishing the completion certificate by the candidate, Guide of the candidate will certify that the candidate has completed that part of the course work.

- ii) Seminars and Review of published work shall be undertaken at the place of work in consultation with the guide. Certificate will be issued by the Guide and same will be forwarded by the Head of the Place of Research to the Controller of Examinations.
- iii) Candidates fulfilling one of the following conditions shall be exempted from undertaking course work (i) & (ii) of clause 3.
 - i) Possesses Ph.D. Degree in any Faculty
 - ii) Holds M.Phil Degree in any Faculty from any Statutory University and completed the course on Research Methodology.
 - iii) Possesses PG Degree with Research Methodology alongwith quantitative methods and computer application as one of the papers of any statutory University.
 - iv) Is a full time teacher of any statutory University having teaching experience of minimum seven years for teaching undergraduate course or teaching postgraduate for five years or full time teachers having ten years experience of teaching at Junior College level/Polytechnic/ Diploma in Pharmacy courses.
 - v) Senior Citizens.

(Ar. Vilas Ramteke)
Controller of Examinations
Rashtrasant Tukadoji Maharaj
Nagpur University, Nagpur

Copy forward for information to :

- 1) The Candidates concerned, Supervisors and their Head, Place of Research
- 2) All Heads of the Teaching Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur
- 3) All Principals/ Director of the affiliated & Conducted Colleges, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.

Deputy Registrar
Post Examination and Ph.D. Cell
Rashtrasant Tukadoji Maharaj
Nagpur University, Nagpur



RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY

"(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)"



निर्देश क्रमांक १०/२०११ आणि निर्देश क्रमांक २९/२०१२ मधील तरतूदीनुसार सुधारित आचार्य पदवी खुली मौखिक परीक्षेसंबंधी सूचना

१. आचार्य पदवी कक्ष अधिकाऱ्याद्वारे निर्देशांचा सल्ला घेवून खुली मौखिक परीक्षेची दिनांक व वेळ निश्चित केल्या जाईल. निर्देशांकडून दिनांक व वेळ निश्चितीमध्ये विलंब होत असल्यास त्याकरोता समन्वय प्रस्थापीत करण्याकरीता आवश्यकतेनुसार संबंधित मार्गदर्शकांची मदत घेण्यांत येईल. सदर दिनांक, वेळ व खुली मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी निश्चित केलेले स्थळ संबंधित विद्यार्थी, मार्गदर्शक, संबंधित विद्याशाखाचे अधिष्ठाता आणि संबंधित अभ्यासमंडळाचे अध्यक्ष, महाराष्ट्रातील व महाराष्ट्राचे बाहेरील निर्देशांना तसेच विद्यापीठाचे संबंधित शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संबंधित संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य/संचालक यांना कळविण्यात येईल. दिनांक व वेळ नमूद केलेले आचार्य पदवी कक्षाचे पत्र आपल्या विभागाच्या/महाविद्यालयाच्या सूचना फलकावर शिक्षकांच्या तसेच विद्यार्थ्यांच्या माहितीसाठी लावण्याची जबाबदारी संबंधित शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य/संचालकाची राहिल.

२. सदर निर्देशांनी निश्चित केलेल्या तारखेला मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी असमर्थता कळविल्यास, ३० दिवसांचे आंत संबंधित अधिकाऱ्याद्वारे सुधारित दिनांक व वेळ निश्चित केल्या जाईल

३. आचार्य पदवी कक्षाकडे प्राप्त झालेले मुल्यमापन अहवालाची व क्वेरीजची झेरॉक्सप्रत तसेच प्रबंधाची प्रत संबंधित विभाग शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संचालित महाविद्यालयाचे प्राचार्य/संचालक यांचे कडे पाठविल्या जातील. संबंधित विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक सदर कागदपत्रे निर्देशांना खुली मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी देतील.

४. खुली मौखिक परीक्षा विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभाग/संचालित महाविद्यालयात घेतल्या जाईल. खुली मौखिक परीक्षा आयोजन करण्याची संपूर्ण जबाबदारी विभागाप्रमुखांची राहिल. विभागप्रमुख काही अपरिहार्य कारणास्तव सदर दिवशी उपस्थित राहण्यासाठी असमर्थ असल्यास पर्यायी व्यवस्था करण्याची जबाबदारी विभागप्रमुखांची राहिल.

५. निर्देश क्रमांक १०/२०११ आणि निर्देश क्रमांक २९/२०१२ मधील खालील तरतूदीनुसार खुली मौखिक परीक्षेचे आयोजन करण्यात येईल.

(1) After ascertaining that the reports are favourable , Controller of Examinations shall arrange the viva and the defence of the thesis on the earliest date suitable to the internal examiner, preferably the nearest external examiner and the Head of the Place of Research who will act as Chairman. In case the Head of the place of research is not available he/she shall nominate senior research guide as Chairman for the defence. The Controller of Examinations shall make the reports available to the Head of Place of research/ Chairman a day before the date of the viva. In case of any problem, the Dean of the concerned faculty will take appropriate decision,

(2) The open defence of the thesis shall take place in presence of guide (internal referee), one external examiner and the chairman (Head, Place of Research), who shall jointly evaluate the performance of the candidate. In case of dispute, Dean of the concerned faculty shall take the appropriate decision.

- (3) If the external referee is unable to be present at the time of the open defense, the Vice-Chancellor, on the recommendation of the guide and the Dean of the concerned faculty shall appoint a senior research guide (From the subject concerned) to act as an external referee for the open defense of the thesis. In case the internal referee is not available, the Vice-Chancellor shall appoint one of the senior research guides (from the concerned subject) as an internal referee on the recommendation of the Dean of the concerned faculty & Head of the place of research.
- (4) The referees present for the final viva-voce and the open defense of the viva-voce of the thesis shall submit to the Controller of Examinations their final report in written form duly signed by them immediately after the open defence is over alongwith the copy of the thesis through Chairman (Head, Place of Research) of the Viva-voce about the award of Ph.D. degree immediately. In case of dispute between Internal and External referees, the decision of external referee shall be final.
- (5) In case the defence is not satisfactory, the referees may unanimously recommend with reasons that a fresh viva-voce and open defense of the thesis be organized within period of not less than one month. If the defence is still not-satisfactory the committee would record the reasons for the same and refer it to Board of Examinations for consideration.

६. खुली मौखिक परीक्षा घेण्यासंबंधीचे स्थळ खालील प्रमाणे निश्चित करण्यांत आले आहेत. याव्यतिरिक्त एखाद्या बाहेरील मान्यताप्राप्त संशोधन स्थळावर मौखिक परीक्षा घ्यावयाची असल्यास विशेष बाब म्हणून मा. कुलगुरू महोदयांची मान्यता व मंजूरी आवश्यक राहिल.

अ.क्र.	मौखिक परीक्षेचे स्थळ	आचार्य पदवी विषय व विद्याशाखा
१.	विद्यापीठ पदव्युत्तर औषधी विज्ञानशास्त्र विभाग	वैद्यक विद्याशाखेतील सर्व विषय
२.	विद्यापीठ पदव्युत्तर गृह विज्ञानशास्त्र विभाग	१. गृह विज्ञान विद्याशाखेतील सर्व विषय २. समाजविज्ञान विद्याशाखेतील गृह अर्थशास्त्र विषय
३.	विद्यापीठ पदव्युत्तर विधी विभाग	विधी विद्याशाखेतील सर्व विषय
४.	पदव्युत्तर वाणिज्य विभाग	वाणिज्य विद्याशाखेतील वाणिज्य, व्यवसाय अर्थशास्त्र, व लेखा व सांख्यिकी विषय
५.	व्यवसाय प्रबंधन विभाग	वाणिज्य विद्याशाखेतील व्यवसाय व्यवस्थापन विषय
६.	लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था	अभियांत्रिकी व तांत्रिकी विद्याशाखेतील सर्व विषय
७.	भाषाशास्त्र परकीय व भारतीय भाषा विभाग	१. भाषाशास्त्र विषय २. उर्दू, अरेबिक व पर्शियन विषय
८.	मराठी विभाग	मराठी व संगित विषय
९.	समाजशास्त्र विभाग	समाजशास्त्र व समाजकार्य विषय
१०.	इतिहास विभाग	इतिहास व भूगोल विषय
११.	वनस्पतीशास्त्र विभाग	वनस्पतीशास्त्र व पर्यावरणशास्त्र विषय
१२.	ललित कला विभाग	ललितकला, संगीत व ललित कला विभागाच्या संबंधित असलेले विषय
१२.	विद्यापीठाचे इतर सर्व शैक्षणिक विभाग	शैक्षणिक विभागाच्या नावाचे संबंधित विषय

७. खुली मौखिक परीक्षेच्या वेळी शिक्षक व इतर आचार्य पदवी संशोधनासाठी अधिकृत नोंदणी केलेले विद्यार्थी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमातील विद्यार्थी उपस्थित राहू शकतील. परंतू खुली मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी शिक्षक व आचार्य पदवी संशोधनासाठी अधिकृत नोंदणी केलेले विद्यार्थी मिळून संख्या कमीत कमी पाच असणे आवश्यक आहे. याची काळजी शैक्षणिक विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक यांनी घ्यावी

८. संबंधित विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक सोबत जोडलेल्या प्रपत्र क्र. 'अ' वर मौखिक परीक्षेच्या वेळी उपस्थित असलेल्या सर्व व्यक्तींच्या स्वाक्षरी घेतिल व निर्देशींना हस्तांतरित करतील.

९. प्रवासभत्ता फक्त निर्देशींनाच देय राहिल. मौखिक परीक्षेसाठी बोलाविलेल्या इतर सर्व व्यक्तींना तसेच विद्यार्थ्यांला स्वःखर्चाने मौखिक परीक्षेसाठी यावे लागेल.

१०. खुली मौखिक परीक्षकरीता आलेल्या परीक्षकांकरिता व उपस्थितांकरिता येणारा चहा-अल्पोहाराचा खर्च करण्यासाठी संबंधित विद्यापीठ शैक्षणिक विभागप्रमुख व विद्यापीठ संचालित महाविद्यालयातील प्राचार्य/संचालक, यांना देय राहिल व सदर खर्च संबंधित विद्यापीठातील शैक्षणिक विभाग/विद्यापीठ संचालित महाविद्यालयाचे प्राचार्य/संचालक यांच्या लघुरोखातून मंजूर करण्यांत येईल.

११. संबंधित निर्देशींचे प्रवासभत्ता देयक व पारिश्रमिकाचे देयक प्रमाणित करण्याची जबाबदारी संबंधित विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक यांची राहिल. सदर देयके विद्यापीठ वित्त व लेखा अधिकाऱ्यांकडे पाठवून त्या देयकांची रोख रक्कम प्राप्त करून ती रक्कम संबंधित निर्देशींना देण्याची जबाबदारी शैक्षणिक विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक यांची राहिल.

१२. मौखिक परीक्षेच्या अहवालासंबंधीचे प्रपत्र क्र. 'ब' सोबत जोडले आहे. सदर प्रपत्रामध्ये निर्देशी आवश्यक ती माहिती व शिफारस नोंदवतील. सदर प्रपत्र क्र. 'ब' आणि विभाग प्रमुख/प्राचार्य/संचालक यांचेकडून प्राप्त प्रपत्र क्र. 'अ' व आचार्य पदवी कक्षाकडून प्राप्त झालेल्या मुल्यमापन अहवालाच्या व संबंधित कागदपत्रांच्या लिफाफा मोहोरबंद करून निर्देशी सदर मोहोरबंद लिफाफा विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संचालित महाविद्यालयाचे संचालक/प्राचार्य यांना देतील.

१४. मौखिक परीक्षेच्या अहवालाचा मोहोरबंद लिफाफा संबंधित विभाग प्रमुख निर्देशींकडून प्राप्त करून घेतिल व मौखिक परीक्षा आटोपल्यावर २४ तासांचे आंत आचार्य पदवी कक्षाकडे पाहोचेल अशा बेताने विशेष दुतामार्फत पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संचालित महाविद्यालयाचे प्राचार्य/संचालक यांची राहिल.

१५. संबंधित आचार्य पदवी अध्यादेशाची झेरॉक्स प्रत शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य/संचालक यांचेकडे आचार्य पदवी कक्षातर्फे पाठविली जाईल. त्या अध्यादेशातील तरतुदी व उपरोक्त सूचनानुसार मौखिक परीक्षा घेतली जाईल याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित शैक्षणिक विभाग प्रमुख/संबंधित संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य/संचालक यांची राहिल.

१२) प्रबंध सादर करण्याबाबतची सुचना :

आचार्य नेांदणी स्विकृत झाल्यानंतर दोन वर्षानंतर प्रबंध करता येईल. प्रबंधासोबत खालील कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे :

- x) उपकुलसचिव, आचार्य पदवी कक्ष, रा.तु.म.ना.वि. नागपूर यांच्या नावाने प्रबंधाची व सारांशीची ५ प्रती (प्रबंध मराठीत किंवा हिंदीमध्ये असल्यास इंग्रजीमध्ये भाषांतराची ५ प्रतीसह) अर्ज
- xi) आचार्य नेांदणी स्विकृती पत्राची झेराक्स
- xii) आचार्य नेांदणी दिनांकापासून Six Monthly Progress Report ची प्रत
- xiii) आचार्य नेांदणी दिनांकापासून Six Monthly Retention Fee ची व रू. २५००— प्रबंध सादर करण्याची पावती (प्रबंध सादर करण्याची निर्धारित रक्कत रू. २५००/— व रिटेंशन फि विद्यापीठाच्या लेखा विभागात जमा करून त्याची पावती)
- xiv) शैक्षणिक कागदपत्रांची म्हणजे UG and PG Marksheet/ Degree Attested Xerox Copy ची प्रत
- xv) UG and PG Marksheet/ Degree Verification Certificate from concerned University ची झेराक्स प्रत
- xvi) विद्यापीठ ग्रंथालयाकडून ना हरकत प्रमाणपत्र (विद्यापीठ ग्रंथालय रामदासपेठ, येथे आहे)
- xvii) प्रबंधाच्या सी.डी
- xviii) Course Work Completion Certificate signed by Guide and Head Place of Research (Course Work Completion Certificate च्या निर्धारित प्रपत्र विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.)

सारांशीची प्रत जमा करण्याकरिता आवश्यक सुचना

- i) उपकुलसचिव, आचार्य पदवी कक्ष, रा.तु.म.ना.वि. नागपूर यांच्या नावाने सारांशीची ५ प्रती (प्रबंध मराठीत किंवा हिंदीमध्ये असल्यास इंग्रजीमध्ये भाषांतराची ५ प्रतीसह) अर्ज
- ii) आचार्य नेांदणी स्विकृती पत्राची झेराक्स
- iii) आचार्य नेांदणी दिनांकापासून Six Monthly Progress Report ची प्रत. Six Monthly Progress Report वर मार्गदर्शक (Guide) आणि संशोधन स्थळप्रमुखांची (Head, Place of Research) स्वाक्षरी आवश्यक आहे.
- iv) Retention Fee ची पावती
- v) Six Monthly Progress Report वर मार्गदर्शक (Guide) आणि संशोधन स्थळप्रमुखांची (Head, Place of Research) स्वाक्षरी नसल्यास सादर केलेले प्रोग्रेस रिपोर्ट ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.

Six Monthly Progress Report सादर करण्याबाबत सुचना :

- i) आचार्य नेांदणी दिनांकापासून Six Monthly Progress Report सादर करण्याकरिता उपकुलसचिव, आचार्य पदवी कक्ष, रा.तु.म.ना.वि. नागपूर यांच्या अर्ज करून त्यासोबत आचार्य नेांदणी स्विकृती पत्राची झेराक्स प्रत, Six monthly Retention fee जमा केल्याची प्रत व Six Monthly Progress Report वर मार्गदर्शक (Guide) आणि संशोधन स्थळप्रमुखांची (Head, Place of Research) स्वाक्षरी आवश्यक आहे. दोन्ही स्वाक्षरी नसल्यास प्रोग्रेस रिपोर्ट ग्राह्य धरला जाणार नाही.

DECLARATION BY GUIDE

I the undersigned supervisor has agreed to be the guide of _____ subject _____ Faculty of _____, I hereby declare and state that I have _____ candidates under my supervision including the above candidate and hence I comply with the condition of maximum eight Ph.D. students under my supervision as guide and/ or co-guide.

Name of the Registered students under Guide

(Signature of Student)

(Signature of Guide)



ANNEXURE-III

Faculty of _____
Subject: _____

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY
“(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)”

PROGRESS REPORT

To,

The Head, Place of Research Work

_____.

Subject: Progress report for the period from _____ to _____.

Sir/Madam,

I am submitting the progress report of Ph.D. research for the duration cited under the subject above as follows :

- 1) Name of the Research Student : _____
- 2) Name of Research Guide : _____
- 3) Date of Registration for Ph.D. Degree : _____
- 4) Place of Research Work : _____
- 5) Title of Research work : _____

- 5) Details in respect of Research work carried out during above mentioned period :

Signature of the Guide



ANNEXURE-II

Faculty of _____
Subject: _____

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY
“(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)”

COURSE WORK COMPLETION CERTIFICATE

I _____ hereby
certify that the course work on research methodology, quantitative method of computer
application, seminar review of published research work in the relevant field for a minimum
period of one semester or a term of half year as per Direction has been completed satisfactorily
by _____..

Signature of the Guide

Head of the Place of Research

Rs. 100/- Stamp paper

IN THE COURT OF THE EXECUTIVE MAGISTRATE AT NAGPUR

Deponent :

AFFIDAVIT

I, the above named deponent do hereby take an oath and state on solemn affirmation as
Under :

- 1) That the deponent is residing at _____, in the State of Maharashtra.
- 2) That the deponent required this affidavit for submit in R.T.M. Nagpur University, Nagpur for Ph.D. registration purposes.
- 3) Hence, this affidavit.

Deponent

VERIFICATION

Verified and signed at Nagpur on this ----- day of ----- 2010 . that the contents mentioned in above paras 1 to 3 above are true and correct to the best of my knowledge and belief. If this information is found incorrect or false I shall be punishable u/s 199, 200 of I.P.C.

Deponent

I know the deponent

Advocate



RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY

“(Established by Government of Central Provinces Education Department by Notification No. 513 dated the 1st of August, 1923 & presently a State University governed by Maharashtra Universities Act, 1994.)”



PROVISIONAL CERTIFICATE

This is to certify that Shri/Smt./Ku. _____

has been awarded Ph.D. Degree in the subject _____ in the
Faculty of _____ in accordance with
UGC Minimum Standard and Procedure for the award of Ph.D. Degree, Regulations
2009 as per the notification No. _____ dated _____
issued by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.

Date
Place:

Asstt. Registrar (Exam. & Enquiry)